

VILÁGOSÁG

Időjárásjelentés

A hűvös óceáni légtömegek most már egyre nagyobb területen jutnak uralomra és emiatt az időjárás változóképpé, szelesse vált. Csopán a Balkánon volt tegnap 35 fokos hőség. Erdélyt a magasabb légrétegben elárasztotta az első léghullám, zivatarokat okozva. Várható időjárás: Nyugati szél, változó felhőzet, főleg Erdély nyugati és északi részén további zivatarok. Nappali hőmérséklet 22 fok körül.

KOLOZSVAR,
1948 augusztus 6, péntek

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

V. ÉVFOLYAM
179. szám

A nép kulturájának emeléséért

Megszületett a tanügyi reform. Szerves kiegészítőjeként azoknak a nagyjelentőségű reformoknak a változásoknak, melyek az ország dolgozóinak, a munkásosztály és állarcos pártja vezetésével vívott kemény küzdelmei eredményeképpen a mai napig hazánkban megvalósultak. És nem véletlen, hogy ez is a Román Munkáspárt kezdeményezése és a Román Munkáspárt adta közoktatásügyi miniszter előterjesztésére látott mapviágot.

Mely pontról indult el az ország népe 1944 augusztus 23-án. A fasiszta háború és a népellenes tökéletes liberális rendszer romlása, de a fasiszták és a tökéletes liberális rendszer működő eleven erőinek jelenlétében kellett harcba lendülnünk a nép új hazájának megteremtéséért, a nép jogainak kivívásáért és biztosításáért, gazdasági és kulturális felemeléséért. Kemény és súlyos harcok árán, csak lépésről-lépésre haladhattunk előre. S csak úgy, hogy a Munkáspárt mindig az osztályellenesség felé irányította harcunkat, tudtában annak, hogy eredményeket kivívni és megőrizni így vagyunk képesek.

Világos, hogy elsősorban a politikai-társadalmi és gazdasági esztét kellett győzelemre vinni. Itt kellett mélyreható változásokat előidézni. Csak az után juthattunk el az általános művelődési kérdések gyökeres megoldásához. Nem jelenti ez azt természetesen, hogy nem törődünk a nem törődött elsősorban a Munkáspárt a kultura kérdéseivel korábban is. Kezdetből fogva fontos és egyik főkérdésnek tekintette demokráciánk e kérdést, — bizonyosság erre számtalan új iskola és tudományos intézmény létrehozása s az országszerte régóta folyó alfabetizálás tanfolyam, — sőt, amint azt Gheorghiu-Dej az alkotmány megszavazásakor a Román Munkáspárt nevében lezárta: „az a díszhely, amelyet a kultura képviselői a Román Népköztársaságban elfoglalnak, az a tény, hogy az alkotmány gszentesíti a kultura fejlesztésére és felvirágoztatására irányuló politikánkat — népi rendszerünk büszkesége, mélyszégesen haladó és demokratikus jellegének tanubizonyossága“.

Igen, a kultura fejlesztésére és felvirágoztatására irányuló politikánk néprendszerünk büszkesége és valóban, mélyszégesen haladó és demokratikus jellegének tanubizonyossága. S aki figyelmesen átolvasta Vasilechi közoktatásügyi miniszternek a törvényjavaslat előterjesztésekor elmondott beszédét és magát a tanügyi reformról szóló törvényt, az minden kétséget kizáróan meggyőződhetett arról.

A tanügyi reform határozott célja, véglegesen kiküszöbölni a polgári nagybirtokos osztály iskolapolitikájának maradványait, amely a nép széles rétegeit sokszor még az elemi oktatástól is elzárta s megakadályozta munkások és dolgozó földművesek gyermekeit, hogy a közép- és felsőbbfokú iskolákat látogassák. Az új tanügyi törvény szerint az iskoláztatás az állam legfőbb gondja. Teljesen ingyenessé tette és kötelezővé mindenki számára az elemi oktatást s megnyitotta a kaput a dolgozó nép legszegényebb

A „Pravda“ a Dunaértekezlet első napjairól

A nyugati imperialisták diktátum politikája máris jelentékeny erkölcsi és politikai vereséget szenvedett

MOSZKVA — A Tass-ügynökség ismertette a „Pravda“ belgrádi tudósítójának „A Dunaértekezlet első napja“ című cikkét. A cikk többek között megállapítja: „A nyugati hatalmak képviselői közös tüntetésének az volt a célja, hogy közvetlen nyomást gyakoroljon az értekezletre, amelynek ultimátumot nyújtottak be: vagy a nyugati hatalmaknak megfelelő határozatokat hoz, vagy ha nem, ezek nem ismerik el az értekezlet határozatait.“

Ilyen ultimátum kétségtelenül a szándékolt eredménnyel járt volna a „marshalizált“ országok bármelyik értekezletén. De egy-

szersmindenkorra elmúltak azok az idők, amikor a nyugati hatalmak úgy rendelkezhetek a Duna partján, mintha otthon lennének. A dunai népek egyszersmindenkorra elűzték a zsoldos politikusokat, akik rendszerint eladták függetlenségüket. Ezek a népek ma maguk uralkodnak országaikban.

A nyugati hatalmak képviselői mellett ma, egyenlőként az egyenlők között, új típusú diplomaták ülnek az értekezlet asztalánál, a nép szószólói, akik átmentek a fasiszmus elleni harc kemény iskoláján s el vannak határozva arra, hogy mindvégig megvédik országaik érdekeit, amelye-

ket azelőtt idegen imperialisták megsértettek.

A szovjet küldöttség megdöntöhetetlen tényeket és jól megalapozott érveket vitt az értekezlet elé. A szovjet delegáció első sorban bebizonyította, hogy az értekezlet fő célja nem a nyugati hatalmak ugynevezett „szerzett jogainak“ a helyreállítása, hanem sokkal inkább igazságyujítás a dunai államoknak, amelyeknek a jogait a multban megsértették.

A diktátumok politikájának a támogatói emlékezzenek Molotovnak az 1947. évi párisi értekezleten a Dunahajózás kérdésének a vitája közben mondott szavaira, amikor kijelentette, hogy a ma

sok dollárral vagy fontsterlinggel rendelkező erős országoknak nem lehet szabadkezet adni arra, hogy rákényszerítsék akarukat más országokra, tetszésük szerint rendelkezve ezekkel.

Ilyen politika nem hozhat jó eredményt, hanem a többi nagy és kis országok jogos ellenállásába ütközik. Ilyen politika kudarcra van ítélve, tekintet nélkül arra, hogy már most is jelentékeny politikai vereségeket szenved.

Az értekezlet további napjai megmutatják, hogy a nyugati hatalmak levonták-e a tanulságot erkölcsi és politikai vereségeikből, vagy kitaranak diktátumpolitikájuk mellett.“

A Dunaértekezlet negyedik napján Pauker Anna külügyminiszter elnökölt

BELGRÁD. — A Dunaértekezlet negyedik napján Ana Pauker, a RNK külügyminisztere elnökölt.

Az angol megbízott felszólalásában visszatért Visinszkij szombati beszédére s az ügyrendi szabályokkal ellentétben ismét felvetette a három nap előtt már lezárt kérdéseket. Igyekezett bizonygatni, hogy a Szovjetunióknak lehetősége lett volna résztvenni azon az értekezleten, amely a Dunahajózásra vonatkozó 1921. évi egyezményt kidolgozta, továbbá azt állította, hogy 1938-ban nem sértették meg ezt az egyezményt.

Visinszkij szovjet külügyminiszter-helyettes részletesen válaszolt az angol megbízott által felvetett kérdésekre, a valóság fényébe helyezve ezeket. Kifejezte amiatti esodálkozását, hogy az angol megbízott vita tárgyává teszi a 72 órával előbb már lezárt tárgyalásokat. Ezután az angol megbízott által az értekezlet első napjában használt ultimátumszerű hangról szólva hangsúlyozta, hogy a Szovjetuniót nem lehet megfélemlíteni ilyen módszerekkel s ezt Nagybritannia is nagyon jól tudja.

A Szovjetunióknak az 1921. évi Dunaértekezleten való részvételi „lehetőségéről“ szólva Visinszkij rámutatott ennek az állításnak az alaptalan-

ságára. Ilyen „lehetőségekről“ nem is lehetett szó akkor, mikor a beavatkozó csapatok harcoltak a Szovjetunió ellen. Ami az 1938. évi szinajai értekezletet illeti, a Szovjetunió a résztvevő országokhoz juttatott jegyzékben kérte az értekezlet munkálataiba való részvételét. A jegyzékre az angol kormány egyszerű tudomásulvételrel válaszolt, de nem fejezte ki határozott állásfoglalást. Az értekez-

leten tag többi állam pedig egyáltalán nem felelt a Szovjetunió jegyzékére. Nicolae Titulescu akkori román külügyminiszter szerint az 1938. évi értekezletet az 1921. évi egyezmény érvénytelenítésével és az Európai Dunabizottság felszámolása végett hívták össze. Ugyanakkor, amikor a Szovjetuniótól megtagadták az értekezleten való részvételét, megadták ezt a jogot a hitleri Németországnak s mi több,

Egy év alatt 155.000 négyzetkilométernyi területet szabadított fel a kínai néphadsereg

ÉSZAK-SHENSZI. — A „Hszin-hua“ hírigyónökség ismerteti a kínai néphadsereg parancsnokságának a közlöményét, amely szerint a Kuomintang 1947. július 19-től 1948. július 19-ig 1.521.400 embert vesztett. Ezek közül 953.000 hadifogoly. A néphadsereg vesztesége ugyanabban az időben 452.000 ember volt.

Tizenkét hónap alatt a néphadsereg

155.000 négyzetkilométernyi területet szabadított fel, 37.000.000 lakossal. A néphadsereg által felszabadított kínai lakosság száma ezzel 168 millióra nőtt, ami Kína összlakosságának a 37 százalékát jelenti.

A Kuomintang-csapatok legtöbb fogságba jutott tagja csatlakozott a néphadsereghez.

Németország a nyugati kapitalista országok segítségével megszállandíthatta helyzetét a Dunabizottságban. Bizonyára, állapította meg Visinszkij, a Szovjetunióknak éppen olyan nehéz, ha nem lehetetlen volt bebizonyítani a Duna-kérdéssel kapcsolatos érdekeit, mint amilyen nehéz ma Albániának bebizonyítania a korfui iraidens ügyében ártatlanságát olyan törvényesek előtt, amelyek 15 tagja közül 13 előre elítélte.

Nagybritannia megbízottja nyilván jól ismeri mindezt s meglepő az a feltételezése, hogy a Szovjetunió nem ismeri, állapította meg Visinszkij. E tények fényénél világosan megmutatkozik az angol megbízott állításainak az alaptalansága s az is, hogy a Szovjetuniótól módszeresen megtagadták a Dunabizottság munkájában való részvételét.

Az 1921. évi egyezménynek a szerződés aláírói részéről történt ismételt megsértéséről beszélve Visinszkij rámutatott arra, hogy 1938-ban az 1921-es egyezményt aláírókon túlra nőm s a szerződés előírásai ellenére felvettek más államokat is. Másrészt 1938-ban Szinajában megszüntették az 1921-es szerződéssel létesített bizottságot s a szerződés megsértésével a Dunahajózást ellenőrző más szervezeteket létesítettek.

szere egyenlő jogot képez. Az együtt élő nemzetiségek iskoláztatása minden fokon anyanyelvükön történik.“
Csopán ez a néhány vonás elgondoló arra, hogy mindenkit meggyőzőn a törvény mélyszéges demokratikus voltáról és arról, hogy az iskoláztatásnak ez a rendszere széles távlatokat nyit néplünk kulturális felemelésére.
Nem kétséges azonban — a ezt jó előre tudni —, hogy mint minden eddigi jelentős eredményünk, a reakció haladéktalanul aknanunkába kezd. Tudnunk kell, hogy ez a reform kemény osztályharc eredményeként született meg. És a dolgozó nép, a mun-

kásosztály ellenségei bizonyosan megkísérlik majd a törvény alkalmazása elé akadályokat gördíteni. Kötelességünk tehát mindannyiunknak, de kötelessége elsősorban öntudatos demokrata tanügyi embereinknek, hogy alaposan áttanulmányozva a törvényt, éberem örököljenek annak végrehajtása felett. Csopán az kell elfojtani minden ellenséges mesterkedést. A népi dolgozó népünk gazdasági és kulturális felemeléséért. A tanügyi reform fokozott mértékben ezt a célt szolgálja. Aki tehát ellen vet, az a nép ellensége, s a nép ellenséggel számára nincs kegyelem. (d. 55.)

VILAGOSSAG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távbeszélő: 19-11.

Felelős szerkesztő: BALOGH ED GÁR.

Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Papoknak, tanítóknak, nyugdíjasoknak 90 lej. — Postacsekk szám: 40.625.

A MNSZ AUGUSZTUS 8-I NÉPÜNNEPELÉYE keretében megrendezett művészi matiné...

TÖBBSZÁZ DARAB ARANY-PÉNZZEL REJTETÉTO volt téglagyáros...

NYÁRI TÁNCMULATSÁGOT rendez az Arvaleánynevelő Otthon...

BUKARESTBEN 35 LEJ a szőlő kilója...

ÁLLAMI ÜZLET NYILT LUGOSON, a Romlacta, mely a város első állami üzlete.

A SZOVJETUNIÓBAN KÉT ÉRDEKES KEZDEMÉNYEZÉS indult munkáshetiségek felderítése érdekében...

* ORVOSI HIR. Dr. Magyarai Bertalan fül-, orr-, gége szakorvos rendeléseit újra megkezdte...

* A ZSIDÓ KÓRHÁZ EGYESÜLET vezetősége felkéri a tagjait, hogy tagdíjaikat a Zsidó Kórház...

Kitünő eredmények a moszkvai főiskolai atlétikai versenyeken

MOSZKVA. — A Dinamo stadionjában rendezték meg a harmadik Spartakiadát...

A temesvári CAMT ellen játsza a Dermata első NB II-ös mérkőzését

BUKAREST. Az NB II. második csoportjának küzdelmeit augusztus 22-én kezdik...

Oktober 17-én: Kolozsváron: Dermata-Mica. Aradon: CFR-CFR Turnu-Severin...

A csonka Olimpia legújabb eredményei

Magyarország-Franciaország vízilabda mérkőzést a magyar csapat nyerte 5:4 (2:4) arányban.

Tizenkettes telitalálat is volt az elmúlt vasárnapi toto fordulóban

Az elmúlt vasárnapi 25. totó fordulóban a beérkezett 10054 szelvény közül egyetlen 12-es találat volt...

A moszkvai Dinamo labdarúgó csapata augusztus 20-án Budapesten játszik

BUDAPEST. — Nagy napja lesz augusztus 20-án a magyar fővárosnak. A moszkvai Dinamo labdarúgó csapata egyetlen mérkőzésre Budapestre érkezik...

Tanárné

román, francia, latin, német és angol nyelvű órát ad. Ezekből pótvizsgára, felvételi vizsgára és érettségire előkészít.

Hamburg Kozmetika December 30. utca 3 (volt Unitó-utca) Tanítványkiképzés!

Kolozsvári MNSZ hírei:

Augusztus 5-én, csütörtökön este 7 órakor a III. kerület szervezői gyűlése a Bőszörmenyi-ut 12-14. sz. alatti kerületi székházban.

Az Állami Magyar Színház és Opera közleményei

A „Csak szerelemből...” című, háromfelvonásos zenés vígjáték szerda este bemutatása technikai okok miatt halasztást szenved.

